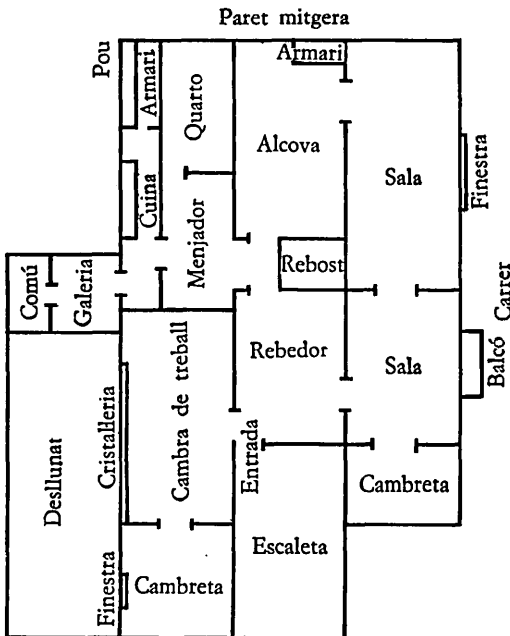

BDC xx, 171. Això explica l'evolució semàntica del mot, ja en àrab: 'cúpula' > 'alcova'.

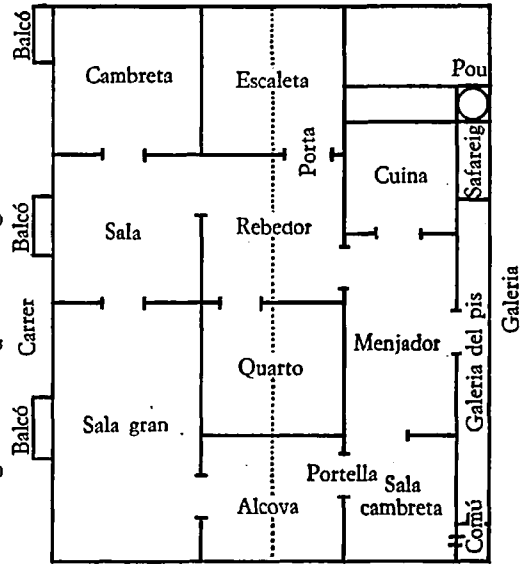
DERIV.: *Alcovat* (D*Ag.*, *AlcM*); *alcovar*, -at (D*Fa.*). *Alcoveta* [1803, Belv.].

¹ *alkôva* i no pas *arkôva* (AL*Cat.*) a Ciutadella, ⁵ rectific Moll, BDLC xiii, 183. — ² «Sóc l'alenada tèbia de les *arcoves* d'amor, l'elixir que van beure Tristany i Isolda --- la fuetada luxuriosa ---», Coromines, *Les Presons Imaginàries*, p. 112. No és cas isolat en els arabismes: *arcavot*, *arcalde*, cast. *arcaduz*, cat. dial. *arjub*, *armanac*, i alguns altres, i potser l'origen aràbic no hi és estrany, si bé en aquest cas hi contribuiria l'etimologia popular *arcada* (com en el cast. *arcaduz*). — ³ Al costat del topònim *Alcuba* tenim *qibba* «cúpula, pabellón, ¹⁵ todo edificio labrado de bóveda» com a genèric en les *Leyes de Moros y Çunna de Segòvia* dels Ss. xiv-xv (Mem*HistEsp.* v, 427). — ⁴ Encara cal advertir que, mal sigui condicionadament, la manca de doc. catalana medieval no és completa. *Alcuba* per 'caixa de la balança' (com en cast. ant.) en el *Llibre del Mostassaf* mallorquí, a. 1448; *Alcubeta* com a nom de l'*Alcoba* de l'Aljafaria de Saragossa, en la Cròn. del Cerimoniós; en fi l'*alcuba* de *Madona la Regina* (dues vegades) en doc. mallorquí de 1309, ²⁵ ja ha de tenir més o menys el sentit modern (cites d'*AlcM*). *Alcuba* és també la forma que revesteix a Lluçmajor i a Inca, allò que els ceramistes de Manises anomenen *alcobe*.

Planta de dos tipus de pis valencià, segons JGiner La primera és del centre de la ciutat, primera meitat S. XIX. La segona és un tercer pis, fora de la ronda i de la segona meitat del segle. La ratlla discontinua és la jàssena central.

Tabic del pis del costat

Paret grossa mitgera

Alcú, -*cun*, -*cuna*, V. *algun*

ALCÚDIA, no és sols nom de lloc molt repetit en terra valenciana i balear, provinent de l'àr. *akúdyā* 'pujol', car conserva certa vida en alguns punts del País Valencià; el meu informant toponímic de Xilxes (Plana de C.), pagès modest i d'extracció popular, em deia que a la partida *El Bony* «hi ha dos *serradalets* o *alkúdyes*, però tot és tapàs, voltat d'arròs» (1961).

Alçurament, *alçurar*, V. *arsura* (ARDOR) *Aldà*, -*ana*, *adj.*, V. *oldà* + *Aldagaria* 'minúcies dolces', V. *darga Aldana* f., V. *andana Aldaró*, V. *auró*

ALDARULL, 'esvalot, rebombori', mot recent i només català, d'origen incert; com que també s'ha dit *aldaruia* amb el mateix sentit, i el mall. *aluleia* significa quasi el mateix, és probable que tot això provingui d'un significat figurat del ll. eclesiàstic *halleluia* 'exclamacions d'alegria', potser partint de la remor de l'alleluia de Pasqua, amb tocs de campanes i brogit de tota mena, mot en el qual s'haurien alterat dues de les *l* per dissimilació, i on la influència del sinònim *fer trull* o *trui* 'moure tumult, tabola' hauria ajudat a canviar la terminació -*uia* en -*ull* i al canvi de significat. □ 1.ª doc.: 1891.

D'aquesta data és el primer testimoni registrat: «s'armà un *aldarull* de demanadissa ---» en *La Febre d'Or* de Narcís Oller. No l'havia recollit llavors cap diccionari (manca a totes les ed. de Lab.) i ho feren primer Bulbena (1906) «barullo, avalot» i el D*Ag.* («barullo») que l'atribueix al Camp de Tarragona, d'acord amb l'aparició en Narcís Oller. Però avui és un mot d'ús general, en tot el dialecte central, i si bé té caràcter familiar, surt sovint en els diaris, en frases